

30. september 2020

UKA2020/7

2021-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Jeg skal hermed på vegne af Siumut fremkomme med følgende bemærkninger til det af Naalakkersuisut fremlagte finanslovsforslag.

Pandemien Corona har ramt alle lande i hele verden.

Som vi alle ved så har følgevirkningerne af denne pandemi været at vort lands økonomi i høj grad er ramt. Desuden regner man med at dette fortsat vil ramme hårdt i de kommende år.

Da vi udarbejdede finansloven for 2020 fremlagde vi fra Siumut adskillige forslag. Set under et handler forslagene alle om anlægsarbejder ude på kysten.

Udvalget for Finanser og Skatter har vanligvis undersøge Naalakkersuisuts forslag til Finanslov ganske grundigt. Men i år må det siges at være anderledes. Man har desværre endnu ikke fundet nogen brugbar vaccine imod Corona. Derfor må man regne med at verdensøkonomien i de kommende år stadig vil være hårdt ramt.

Dette vil således også ramme vort land hårdt. Derfor vil Siumut gerne vise sin ansvarlighed og deltage i budgetlægningen således at vi kan samarbejde om at vort land kan komme helskindet ud af den økonomiske krise.

Siumut mener at krisen fordrer at vi alle må stå sammen som i en katastrofe situation hvilket gælder såvel borgere som partier der må gå i takt her.

Naalakkersuisut har i finansloven for 2021 indregnet et underskud på ca. kr. 183 millioner kr. Udvalget for Finanser og Skatter har bedt Naalakkersuisut om at undersøge budgettet for 2021 grundigt. Man har dermed forholdt sig at Naalakkersuisut må udarbejde et nyt finanslovsudkast uden underskud og med behørigt dækningsbidrag og først da overdrage forslaget til udvalget til fornyet sagsbehandling.

Siumut ønsker at der ikke ændres ved skatter og afgifter.

Vi vil fra Siumut samarbejde om at finanslovsforslaget med sikkerhed indeholder besparelser samt et mindreforbrug. I arbejdet med disse ting må målet være det bedst mulige resultat samt at forlaget mindst muligt rammer den enkelte borger hvilket Siumut gerne vil samarbejde om sammen med partier der gerne vil tage et ansvar herfor.

Vi vil overfor Inatsisartut bede dem om at lægge mærke til at man for at give økonomisk hjælp til de der er ramt af Coronas følgevirkninger har undersøgt landskassens muligheder for at give støtte. Det skal hertil siges at man fra Siumut for at opnå at borgerne rammes mindst muligt, har godkendt de fleste forslag fra Udvalget for Finansiering og Skatter

Derfor mener vi at Naalakkersuisut kan lave et finanslovsforslag i et større samarbejde med Inatsisartut. Man vil dermed kunne opnå at borgerne rammes mindst muligt.

Når dette er sagt mener Siumut at visse dele af driften og visse anlægsopgaver kan rammes herunder blandt andet følgende.

Siumut mener grundlæggende at socialområdet, uddannelsesområdet, ældreområdet, handicapområdet alle helst ikke skal rammes hvilket vi bør være opmærksomme på.

Siumut mener at den service der ydes vore handicappede skal gøres mere standardiserede uden at det har nogen betydning for hvilket departement der er tale om. Her kan man blandt andet som eksempel bruge Ado Lynges skole i Aasiaat.

Vi har som mål at vore børn skal passes bedst muligt. Derfor støtter vi også at pædagogerne får de bedst mulige arbejdsbetingelser. Desuden skal den service vi yder overfor de ældre og vore handicappede være noget vi må være mere opmærksomme på så det bliver bedre hvilket vi beder om at man sætter som mål. Vi har brug for mange varme hænder indenfor dette område.

De ældre der udelukkende lever af alderspensionen skal man have forbedret forholdene for hvilket såvel Siumut som Naalakkersuisut kræver. Vi er godt klar over at der er mange love og lignende der skal forbedres i den forbindelse. Alligevel vil vi overfor Naalakkersuisut kræve at de må forelægge forslag hertil på Inatsisartuts forårssamling, så vidt det er muligt skal disse forslag have virkning fra år 2021.

I dag børnene, de ældre og de handicappede deres egen talsmand. Erfaringerne der kun er af kort varighed, viser allerede med al tydelighed hvor stor en hjælp det er med talsmandsordningerne. Så godt som det nu virker mener vi fra Siumut at man som udgangspunkt kan sige at tiden er kommet til at patienterne også skal have deres egen talsmand. Derfor arbejder Naalakkersuisut med at patienterne får deres egen talsmand.

Man skal ikke foretage nedskæringer på indsatsen overfor alkoholmisbrug og misbruget af euforiserende stoffer, men omvendt bør man fra år 2021 arbejde på at få stoppet den ulovlige indførsel af ulovlige stoffer.

Vi mener fra Siumut den service vi yder overfor fangerne helt sikkert bør forbedres. Her er af indhandlingsstederne for sælskind af central betydning. Vi kræver at indhandlingen af skind skal kunne betale sig på forretningsmæssige vilkår.

Vi har i Siumut tidligere fremsat at de fisk der forefindes i det kystnære område så vidt muligt skal fanges af de fiskere der allerede fisker i det kystnære område. Deres kvoter skal ikke nedsættes men tværtimod øges hvilket må være målsætningen her. Her er der nemlig tale om flere generationer der har levet af fiskeriet og som set i et fremtidsperspektiv bør få den mulighed så de kan regne med at kunne leve af det også i fremtiden.

Vi har medborgere som i masser af år har udvist fremskridt som fiskere og som følge af forskellige forhold i dag ikke har nogen muligheder for at komme videre. Vi ønsker fra Siumut at Naalakkersuisut skal indlede et arbejde på at få iværksat et samarbejde med foreningen AIP (Aalisartut Ingerlariaqqikkusuttut Peqatigiiffiat)

Vi mener fra Siumut at der ikke skal røres ved de planer der foreligger omkring udvikling af landets regioner. Derfor mener vi at man udover anlæg af lufthavnene også må kigget på anlæg af veje, for eksempel fra kangerlussuaq til Sisimiut ligesom der også kan anlægges vejnet i Nord- og Sydgrønland.

Her bør havneanlæggene inddrages. Ved at gøre dette viser vi at vi tror på at alle egne af landet har mulighed for udvikling.

Vi vil fra Siumut opfordre Naalakkersuisut til at vore selvstyrejede virksomheder medvirker til at etablere endnu flere arbejdspladser.

Siumut mener at Naalakkersuisut skal arbejde på der i visse bygder og andre steder skal forbedres den service man yder.

En eksisterende servicekontrakt aftale af 2017 omkring passagertransport har nogle ting som trænger til at forbedres og man bør genbruge de ting der virker.

De administrative omkostninger er alt for høje og det er noget vi alle her i salen hele tiden italesætter. Derfor vil vi anmode Naalakkersuisut om at nedbringe de omkostninger der anvendes dertil. Vi glæder os til at deltage i arbejdet med nedbringelsen af bureaukratiet i udvalgene. Fra Siumut vi vil allerede bemærke at vi vil komme med meget store besparelsesforslag.

Nogle af de voldsomme administrationsomkostninger er også de store flytteomkostninger. Vi mener fra Siumut at Naalakkersuisut hurtigst muligt må tage udgangspunkt i vort grønlandske sprog når der fremlægges forslag. Som eksempel herpå skal vi id ag aflevere alting skriftligt på flere sprog.

Uddannelsesområdet skal være homogent bygget op og som en start på det ønsker vi at man indledningsvis kan lave et forsøg der finansieres.

Langt de fleste borgere bør have ordentlige boligforhold og for at opnå det ønsker vi at Naalakkersuisut i højere grad arbejder med det. Her er det vigtigt at man samarbejder med kommunerne.

Man bør være opmærksom på at de anlægsopgaver der er alle skal tage udgangspunkt i alle regionerne. Man skal i forbindelse med anlægsopgaverne erindre sig at huslejen i de byggerier der opføres kan betales af lejerne.

De forslag der kan godkendes af de andre partier i samarbejde er vi fra Siumut klar til finde besparelser på så de alternative forslag kan godkendes. Vi skal allerede nu bemærke at vi ikke vil benytte os af nye afgifter.

Såfremt de besparelser der findes ikke er tilstrækkelige mener Siumut at vi må forberede os til at låne penge i udlandet. Dette er under alle omstændigheder noget der er god mulighed for. Grundlaget herfor skal være at ingen af os ønsker at samfundet skal gå helt i stå og fordi vi tror på at vort lands økonomi i fremtiden igen vil rette sig op.

Udover de ting vi allerede fra Siumut har fremlagt er vi klar til indlede forhandlinger omkring disse småoverskrifter.

- DNA-test af slædehunde i Qeqertarsuaq
- Undersøgelse om hvorvidt Illorsuit kan genåbne
- Renovering af Grønlands Maritime Skole, samt renovering af kollegier i Paamiut
- Anlæg af mindre butikker i Naajaat, Nutaarmiut og Qeqertaq
- Anlæg af indkvartering til Inatsisartut
- Anlæg af en uddannelsesinstitution i Tasiilaq
- Rabat til transport for ældre og handicappede som er gældende året rundt.
- Bevilling til Oqaasileriffik, Grønlands Sprogsekretariatet, til udvikling af terminologier
- Undersøgelse af pengestrømme der føres ud af Grønland
- Mulighed for fertilitetsbehandling (IVF) i Rigshospitalet for ufrivillige barneløse, herunder midler til indkvartering og rejse
- Oprettelse af en kandidatuddannelse i Jura samt Erhvervsøkonomi
- Styrkelse af sundhedssektoren i bygderne
- Bevilling til afholdelsen af Avannaata Qimussersua
- Oprettelse af GUX i Ilulissat
- Oprettelse af et Campus i Aasiaat
- Billigere internet til borgerne i hele landet
- Mere ansvar til kommunerne
- Bedre forhold for førtidspensionister
- Skattereform
- Anlæg af vej mellem Aasiaat og Qasigiannuguit